

sin Betænkning, at Dplysningen i disse Kredse staar paa et meget lavt Standpunkt, samt at der maa gjøres Skridt til, at Betalingsklasserne nedlægges, at man i Friiskolerne kommer til at nyde en hel Dags Undervisning, og at man faar private Realskoler, som understøttes af Staten, hvilket ogsaa er bestemt i § 87 i Skoleloven af 1814 for Byerne, hvor der er Tale om Understøttelse af Staten. Skulle vi derfor faae Sagen i en anden Gænge, skjønner jeg ikke bedre end, at det maa være ved, at man med Hensyn til de nye Realskoler gaar en anden Vej, end man hidtil er gaaet, hvorefter de væsentlig have været for de Formuende. Derfor tror jeg, det er rigtigt, at det er forlangt, at der skal være et vist Antal Pladser for Uformuende, og at Skolen skal være privat er ogsaa Noget, som Mindretallet tillægger en ikke ringe Vægt, ligesom det ogsaa i dette Punkt er i fuld Overensstemmelse med Kjøbstadkommissionen, idet det ogsaa er dens Mening, at saadanne Skoler skulle være private. Desfom denne Sag var aldeles uforberedt, var det noget Andet, men det er den jo slet ikke, thi det er jo Noget, man længe har ønsket omordnet, og Kjøbstadkommissionen har som sagt ogsaa ønsket det. Hvad det ærede Medlem for Hjørring (E. C. Nyholm) anførte, syntes ikke at have nogen Vægt. Han gik ud fra, at Amtet mulig vilde negte Tilskud, desfom man vedtog alle disse Betingelser, og at vi saaledes bleve nødte til ikke at vedtage dem, men han gav slet ingen Grund, hvorfor Amtet skulde negte Tilskudet; jeg har tværtimod Grund til at tro, at Amtet vil sætte særdeles Pris paa, at man tillægger de Uformuende Pladser.

**Formanden:** Inden jeg giver Ordet til den følgende Tale, skal jeg ikke undlade at meddele Thinget, at der er indtegnet 10 Talere, Ordføreren og Ministeren ikke iberegne.

**H. C. D. Müller:** Ved anden Behandling var der stillet Forslag om Forhøielse af Skolepengene og Kontingentet til Seminarierne. Det ene blev vedtaget og det andet forkastet. Jeg vil nu under Hensyn til den

høitærede Ministers Udtalelser henstille til Thinget, at det, ligesom det ved anden Behandling forkastede Forslaget om en forhøiet Betaling ved Seminarierne, for hvilket jeg til Slutning blandt Andre stemte, saaledes ogsaa nu vil af Hensyn til Ministerens Udtalelse udstemme den vedtagne Forhøielse af Betalingen i de lærde Skoler. Jeg mener nemlig, at, skal denne Sag virkelig ordnes tilfredsstillende, maa man give den ærede Minister ved den forestaaende Afgjørelse et vist frit Raaderum; thi det staar i mine Dine som aldeles ugjørligt, at Forhøielsen af de lærde Skolers Skolepenge kan blive tilfredsstillende, naar ikke den høitærede Minister, som han har gjort i de andre Spørgsmaal om de lærde Skoler, vil indlede Underhandlinger med Styrelserne for de private Latinskoler her i Byen om en passende Betaling for Undervisningen. Den ærede Minister vil nemlig efter min Formening komme til et utilfredsstillende Resultat, hvis han gennemfører noget af de her stillede Forslag om en Forhøielse af Skolepengene, thi det er i mine Dine med Hensyn til denne Sag ikke tilstrækkeligt, saaledes som de af Thingets Medlemmer, der have stillet disse Forslag, og Ministeren i sine Udtalelser igaar synes at gaa ud fra, at tage til Norm de private Skolers Skolepenge. Jeg paaistaar bestemt, at det kan man ikke, thi de private Skolers Skolepenge ere altfor lave. Skolepengene i disse Skoler ere lavere end i de tilsvarende Pige-skoler i Byen, de staa paa samme Trin som i Aarhundredets Begyndelse, og skal der derfor hjælpes paa de private Skoler i denne Henseende, maa man lade den ærede Minister have frie Hænder, saa at han, inden han foretager Noget med Hensyn til de offentlige Skoler, kan underhandle med Styrelserne af de private Skoler, saaledes at disse, støttede af ham, ogsaa kunne komme til en passende Forhøielse af Skolepengene. For det fjerde, kunne de private Skoler ikke komme ud af den overordentlig ugunstige Stilling, hvori de lønne Mennesker, der have tjent i dem i 30—40 Aar, med 4—500 Rd., og det er under dette Synspunkt, og tillige for at Kontingentet ved Statsseminarierne, hvor ogsaa Undervisningsbeløbet forekommer mig meget lavt — det